definitiv vum Joer 2023. Deen hu mer nämlech den 12. Mäerz publizéiert. Dee fannt Der och natierlech a Form vun engem Communiqué respektiv online. An zwar huet Lëtzebuerg 2023 fir dat véiert Joer hannerenee säin Emissiounsbudget, dee mir jo virgi kréie vun der Europäescher Unioun, respektéiert. 2023 sinn ons Gesamtemissiounen ëm 2,8 % zréckgaang par rapport zu 2022. Dat entsprécht ongefëir 200.000 Tonnen CO_2-Equivalent manner 2023 wéi 2022.

An domadder leie mer 2023 och 32 % ënnert dem … Also, mir leien op enger Courbe vu minus 32 % vun den CO_2-Emissioune par rapport zum Referenzjoer 2005, wat jo dat Referenzjoer ass, op dat mer eis alleguerte baséieren. An domadder si mer u sech op där Trajectoire, déi virginn ass, fir datt mer 2030 minus 55 % Gesamtemissioune manner hu par rapport zum Referenzjoer 2005. A mir sinn nach ëmmer op där Trajectoire.

Ech weess net, wat fir eng Berechnungen do den Eurostat huet. Wéi gesot, mir hunn nach keng chiffréiert Donnéeën, fir kënnen anzeschätzen, wéi mer 2024 … Mee et géif mech awer staark wonneren, wa mir do net weiderhin op där Trajectoire géife leien, datt mer eis Emissiounsziler kënnen erreechen.

An de PNEC ass jo eréischt d'lescht Joer ugepasst ginn an huet u sech och vill méi realistesch Donnéeën als Basis geholl, fir kënnen déi eenzel sektoriell Emissiounsbudgeten ze determinéieren. A wat mir elo wäerte maachen, ass, datt mir iwwert de Règlement grand-ducal déi eenzel sektoriell Emissiounsbudgeten – dat heescht also déi Emissiounen, déi déi fënnef Secteuren, déi betraff si vun de Reduktioune vun den Emissiounen, pro Joer mussen erofgoen – wäerte liicht upassen, well et sinn zwee Secteuren derbäi, déi ëmmer erëm driwwer leien.

Dat kënnt, well 2019/2020, wéi deen éischte PNEC op d'Bee gestallt ginn ass, d'Donnéeën net esou fiabel waren, net esou realistesch ageschat gi sinn, wéi dat elo bei der Mise à jour de Fall ass. A mir kënne ganz gären dann och eng Kéier an enger Chamberskommissioun doriwwer schwätzen.

Mee eis Projektioune leien nach ëmmer fir déi eenzel Joren op der Courbe no ënnen, fir kënnen dat Zil minus 55 % ze erreechen. Dowéinst kann ech Iech elo net genau soen, wat fir eng Donnéeën Eurostat benotzt huet. Ons eegen, hauseegen Donnéeë fir 2024 leien nach net fiabel genuch vir, fir dat kënnen ze vergläiche mateneen. Déi definitiv wäerten eréischt d'nächst Joer kommen. Mee mir maachen awer alles – an eise PNEC, deen ugepasst ginn ass, beinhalt all d'Mesüren –, fir datt mir onst Zil 2030 vu minus 55 % CO_2-Emissioune wäerte kënnen erreechen. An ech sinn och do gudder Déng, datt mir wäerte mat all deenen Aktiounen, déi mer huelen, dës Ziler erreechen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci dem Här Ëmweltminister Serge Wilmes.

An da komme mer zur leschter Fro vun haut de Mëtten, där vum Här Dan Biancalana iwwert d'Sécherheet vun de Giischtercher. Här Biancalana, Dir hutt d'Wuert.

– Question n° 219 du 1er avril 2025 de M. Dan Biancalana relative à la sécurité à l'égard des agents pénitentiaires, adressée à Mme la Ministre de la Justice

M. Dan Biancalana (LSAP) | Merci, Här President. Gëschter an haut konnt een an der Press liesen, dass et e Sonnden zu engem weideren Tëschefall am Prisong zu Schraasseg koum. Genau wéi am Januar sinn hei zwee Giischtercher vun engem Häftling ugegraff ginn. An deenen zwee Fäll hunn och Persoune missen an d'Spidol gefouert ginn. Am rezentste Fall hunn och misse Beamten intervenéieren, fir d'Situatioun ënner Kontroll ze bréngen.

Bon, Schraasseg ass awer keen Eenzelfall. Mir erënneren eis: Zu Giwenech ass et am November d'lescht Joer och zu engem méi uergen, méi engem schwéieren Tëschefall komm, wou Beamte verletzt goufen, dovun och ee ganz schwéier. Dee leit haut och nach ënnert de Sequellen, wéi gesot, dovunner.

Dës Virfäll vu Gewaltausbréch iwwert déi lescht Joren heefe sech och deementspriechend. An deem Kontext hunn ech och eng ganz Rei Froen, well, mengen ech, d'Aufgabefeld vun den Agent-pénitentiairen, dat ass sécherlech keen einfacht an deem Ëmfeld, wou se schaffen. Et ass zimmlech komplex. Et ass villschichteg. An natierlech sinn d'Agent-pénitentiairen och, wéi gesot, enger ganz Rei Risiken ausgesat. Och wa se zwar eng Prime de risque kréien an och, mengen ech, elo d'Diskussioun ass, dass déi soll revaloriséiert ginn, sinn eng ganz Rei Froen, déi sech awer stellen. An déi wéilt ech hei dann un d'Justizministesch stellen.

Wat ass de Sécherheetsdispositif, deen en place ass? A wéi sollen effektiv d'Agent-pénitentiairë reagéieren, wann esou Gewaltausbréch geschéien?

Et gëtt natierlech och de GRIP, de Groupe d'intervention pénitentiaire. Wéini intervenéiert deen? A wéi enge spezifesche Fäll? Wat sinn och d'Moyenen, déi en huet? Wat si generell d'Moyenen, déi d'Agents pénitentiaires hunn, fir sech géint esou Attacken ze wiere respektiv ze schützen?

Mee wann effektiv en Tëschefall stattfënnt, wat sinn duerno d'Moossnamen, déi geholl ginn, fir en Encadrement ze assuréieren no enger Aggressioun? A wéi kann een natierlech deementspriechend och preventiv awierken, fir effektiv esou Tëschefäll ze verhënneren?

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci, Här Biancalana. D'Madamm Justizministesch Elisabeth Margue huet d'Wuert.

Mme Elisabeth Margue, Ministre de la Justice | Merci, Här Biancalana, fir dës Fro. Ech mengen, Dir sidd schonn e bëssen op d'Faiten agaangen, dowéinst brauch ech dat net méi ze maachen.

D'Sécherheet an d'Wuelbefanne sinn eng iewescht Prioritéit fir d'Prisongsverwaltung an och fir de Ministère. A mir suivéieren natierlech reegelméisseg, wat geschitt, an deementspriechend ginn och Adaptatioune gemaach.

Wéi sinn d'Beamten ausgestatt? Ben, éischtens hu se eng Formation de base, an där se kloer och e Modüll hu fir Selfdefense an och Coursë fir Deseskalation, fir kënnen adequat ze reagéieren. Si hunn och déi néideg technesch Moyenen zur Verfügung. An et gëtt och kloer Prozeduren, déi en place sinn, fir ze kucken, wéi se solle reagéieren an esou engem Fall.

Dann hu mer déi speziell Unitéit, de GRIP, déi eng Unitéit ass, déi mer souwuel um Uerschterhaff wéi zu Schraasseg hunn. Déi kann intervenéieren, wann eng méi gefëierlech Situatioun entsteet.

Dann, eppes, wat eigentlech och dozou geduecht ass, fir d'Beamten ze schützen, ass, datt eng Evaluatioun gemaach gëtt vum Detenu. Dat heescht, dat ass eng Évaluation criminologique, wou gekuckt gëtt, wéi gefëierlech de Prisonéier ass, an deementspriechend och kënne Moossnamen ergraff ginn. An dee Service gëtt och elo nach anescht opgestallt. Do ginn zousätzlech Rekrutementer gemaach, fir déi Evaluatioun nach besser kënnen ze realiséieren.

Dann, wat geschitt, wann eng Kéier esou eppes geschitt? Da gëtt natierlech och direkt de Parquet ageschalt. D'Police gëtt ageschalt. Déi kënnt och direkt op d'Plaz. Et ginn och intern Enquêtë gemaach. An dann ass awer och ganz wichteg fir de Support vun de Beamten, dass de Service santé et bien-être au travail dann och direkt intervenéiert, fir de psychologeschen Encadrement vun dëse Beamten ze maachen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Madamm Margue. Domat si mer um Enn vun der Froestonn ukomm.

6. Dépôt d'une proposition de loi par M. Dan Biancalana

An ech géif elo d'Wuert ginn un den honorabelen Här Dan Biancalana fir den Depot vun enger Proposition de loi.

Exposé

M. Dan Biancalana (LSAP), auteur | Merci, Här President. Jo, d'Proposition de loi, déi ech haut hei deposéieren am Numm vun der LSAP, déi soll zu der Kompetenzerweiderung vum Ombudsman bäidroen a senger spezifescher Qualitéit als Contrôleur externe des lieux privatifs de liberté.

Säit 2002 gëtt et de fakultative Protokoll vun der UNO, deen eng weider Ëmsetzung vun der Konventioun géint Tortur a géint inhumaant an degradant Verhalen aleet. 2010 huet dëst Haus dann och e Gesetz gestëmmt, dat dem Ombudsman en national preventive Rôle zougesteet, wat d'Virbeugung vun Tortur ugeet.

Als national Referenz kann also den Ombudsman deemno Visitte maache vun Etablissementer, an deene Fräiheetsentzuch stattfënnt – deemno géint de Wëlle vun der Persoun, unhand eeben halt vun enger Décision judiciaire oder administrative –, an do an deenen Etablissementer d'Modalitéiten iwwerpréiwen. Et handelt sech hei also ëm Arrestzellen a Polizeikommissariater an an de Prisongen, wou dann déi Erwuesse sinn, an der Unisec, wou d'Mineurë sinn, am CHNP zu Ettelbréck, an zoue Psychiatrieunitéiten an de Spideeler an och an de Centres de rétention.

Aktuell üübt also den Ombudsman dëse preventive Rôle aus a mécht reegelméisseg Visitten an och Rapporte vu senge Visitten. An dee leschten, mengen ech, ass aus dem Joer 2023, wou en eng Rei Constate mécht, wou en eng Rei Remarke mécht, wou en eng Rei Froe stellt, och eng Rei Recommandatiounen ausstellt a wou dann och deementspriechend d'Regierung muss dozou Stellung huelen. An ech hat am Juli 2024 och hei an enger Question élargie drop higewisen an och der Justizministesch eng Rei Froen an deem Kontext gestallt.

Et gëtt awer Plazen hei am Land, hei zu Lëtzebuerg – an dee Constat mécht och den Ombudsman selwer als Contrôleur externe des lieux privatifs an awer och de Comité pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants vum Conseil de l'Europe –, wou, och wa Mënsche sech am Fong fräi ophalen, awer e gewëssene Fräiheetsentzuch stattfënnt respektiv eng Restriktioun vun de Fräiheete stattfënnt a wou am Fong den Ombudsman säi preventive Rôle als Contrôleur externe guer net – oder wann, dann effektiv ganz schwéier – ausübe kann, well am Fong dat aktuellt Gesetz him déi Befugnisser net gëtt. Et handelt sech also hei ëm e Fräiheetsentzuch de facto. An dat heite sinn am Fong da Plaze wéi Altersheimer, Fleegeheimer, Foyere fir Mënsche mat Besoins spécifiques, also Mënschen,

déi en Handicap hunn, Foyers d'accueil an och de dépannage fir Kanner.

An deenen Etablissementer sinn also Mënschen ënnerbruecht, déi mol méi, mol manner, wéi gesot, hir Volontéit ausdrécke respektiv net ausdrécke kënnen, also sech an enger vulnerabeler Situatioun befannen. An do kann natierlech emol en onmënschlecht an inhumaant Verhalen hinne géigeniwwer stattfannen. Do kënne si sech och ganz schwéier wieren. Also, de Risiko vun esou Verhale besteet. An ech mengen, Dir erënnert Iech alleguerten och heibannen un dee Skandal a Frankräich ronderëm d'EHPADen.

Also, a Frankräich ass dëse preventive Contrôle no eise Kenntnisser net méiglech, an Däitschland deementspriechend schonn. An eis aktuell Gesetzgeebung vum Joer 2010 gëtt eisem Ombudsman, wéi gesot, a senger Qualitéit als Contrôleur externe déi Handhab net. A mat dëser Proposition de loi wëlle mir als LSAP deemno hei effektiv nobesseren, wëssend, wéi gesot, dass och den Ombudsman Demandeur ass vun dëser Kompetenzerweiderung an effektiv dës och schonn an offizielle Stellungname matgedeelt huet.

An dofir géif ech och deementspriechend hei am Numm vun der LSAP den Depot maachen. Merci.

8521 – Proposition de loi portant modification de la loi du 11 avril 2010 (1) portant approbation du protocole facultatif se rapportant à la Convention contre la torture et autres peines ou traitements cruels, inhumains ou dégradants, adopté par l'Assemblée Générale de l'Organisation des Nations Unies à New York, le 18 décembre 2002 et (2) portant désignation du médiateur en tant que mécanisme national de prévention et fixant ses attributions

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci, Här Biancalana.

7. Dépôt d'une motion par Mme Paulette Lenert

An da géif ech d'Wuert ginn un déi honorabel Madamm Paulette Lenert fir den Depot vun enger Motioun.

Exposé

Mme Paulette Lenert (LSAP), auteure | Merci, Här President. Am Uschloss un eppes, wat mer schonn an der Froestonn konnten héiere vusäite vum Kolleeg André Bauler, géif ech gären eng Kéier zréckkommen op déi Annonce, déi d'lescht Woch e bëssen onerwaart gemaach ginn ass vusäite vun der Kommissärin Hadja Lahbib, an zwar en Opruff, dee sech direkt un déi europäesch Bevëlkerung riicht, fir en Iwwerliewenskit vun 72 Stonnen zesummenzesetzen.

Ech muss soen, ech si selwer e bëssen erféiert gewiescht, wéi ech moies um Radio déi éischt Micro-trottoiren dozou héieren hunn an eisen Nopeschlänner. An et huet mech interpelléiert, dass dat bei eis am Land net wierklech thematiséiert ginn ass.

Den Opruff, dee mir géife maachen, wär, dass hei soll aktiv kommunikéiert ginn. Et ass gutt ze héieren, dass opsäite vum HCPN dorunner geschafft gëtt. Dat Ganzt schreift sech jo an eng gréisser Strategie an, dass mer als Länner solle preparéiert sinn, wa Katastrophen onerwaart kommen. Do gëtt scho länger dru geschafft.

Et ass awer esou, dass am aktuelle geopolitesche Kontext esou eng Annonce wéi déi doten, wa se net encadréiert ass an net kontextualiséiert gëtt, kann zu Panik féiere bei de Leit. Ech si mengersäits drop ugeschwat ginn, ob dat do dann elo géif heeschen, dass de Krich muer ausbrécht an esou Saachen. D'Leit maache sech vill Suergen. A mir sinn der Meenung, dass esou eng Annonce, déi sech wierklech direkt un d'Bierger adresséiert vusäite vun der Europäescher Kommissioun, meritéiert, dass een och national kommunikéiert. Wa mer gären hätten, dass d'Leit dat verstinn, dass se matmaachen an dass se net anerersäits a Panik verfalen, ass et wichteg, dass se de Kontext verstinn, dass se wëssen, wat dat bedeit, dass se wëssen, wou se sech kënnen hiwennen.

Et ass verwise ginn op de Site infocrise.lu, hunn ech och héieren an deem Interview, deen den Haut-Commissaire engem Radiosender ginn huet gëschter. Ech muss awer soen, do muss een da scho vum selwe wëssen, dass een do siche geet. An och wann een dee Site opmécht, kritt een net onbedéngt direkt Erklärungen zu esou engem 72-Stonne-Kit. Da muss een dat schonn am Sucher aginn an da fënnt een eventuell Informatiounen dozou.

Dat ass net dat, wat mir eis erwaart hätten u Kommunikatioun ronderëm eppes, wat awer esou e medialen Effet hat. Et ass iwwer e Video erausgaangen, dee ganz anschaulech war d'lescht Woch. D'Leit hu sech vill domadder beschäftegt an eisen Nopeschlänner. An ech denken, dass mer hei zu Lëtzebuerg och gutt géifen doen, eis Bierger a Biergerinnen ze informéieren, och ze berouegen, dat richtegt Mëttelmooss ze fannen an der Kommunikatioun, fir selwer als Land prett ze sinn.

Mir hunn déi Kultur net esou gehat. Aner europäesch Länner sinn do schonn e bësse viraus a kennen dat säit laange Joren duerch hir eege Geschicht. Bei eis ass et eppes Neies. An asoufern géif ech déi Motioun hei ofginn an d'Regierung opfuerderen, hei dach nieft deenen Aarbechten, déi iwwert déi nächst Méint lafen, am beschten esou schnell wéi méiglech awer eng Kéier ze kommunikéieren dobaussen.

Merci.

Motion

La Chambre des Députés,

considérant

– que le succès – et donc l'efficacité – des initiatives publiques visant à renforcer la résilience et le niveau de préparation de la société face aux catastrophes naturelles ou civiles repose avant tout sur une information publique adéquate et circonstanciée ;

– que la participation active de la population dépend étroitement d'une politique d'information et d'action cohérente et transparente de la part des pouvoirs publics ;

– que, selon les conclusions du rapport « Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness », rédigé par le Conseiller spécial de la Présidente de la Commission européenne, Sauli Niinistö, et publié le 30 octobre 2024, l'importance de sensibiliser les citoyens et de garantir leur capacité à réagir efficacement face à une catastrophe ou à une situation d'adversité a clairement été mise en évidence ;

– que selon l'Eurobaromètre spécial 547 consacré à la sensibilisation aux risques de catastrophe et à la préparation des populations de l'UE, près de deux tiers des citoyens européens estiment avoir besoin davantage d'informations pour pouvoir se préparer à des situations d'urgence ou de crise, et que plus de la moitié des citoyens européens ne se sentent pas suffisamment préparés à faire face à une catastrophe ;

– que la Commission européenne a lancé, en date du 26 mars 2025, un appel direct aux citoyens de l'UE à constituer un stock de fournitures essentielles permettant de couvrir les besoins de leur foyer pour au moins 72 heures en cas d'urgence ;

– que cet appel s'inscrit dans le cadre de la nouvelle stratégie présentée par la Commission européenne, laquelle vise à prévenir les menaces et les crises émergentes, ainsi qu'à y réagir ;

– que cette initiative comprend 30 actions clés, dont plusieurs s'adressent directement aux citoyens et les encouragent à adopter des mesures d'ordre pratique,

invite le Gouvernement à

– accélérer l'alignement de la stratégie nationale sur la stratégie européenne en matière de prévention des menaces et des crises émergentes, notamment au niveau de la communication ;

– assurer, sans délai et de manière coordonnée, le relais de la communication de la Commission européenne concernant l'appel à action déjà lancé aux citoyens de l'UE, afin de garantir une information claire, circonstanciée et utile pour l'ensemble des résidents luxembourgeois au sujet du kit de survie de 72 h, et d'éviter toute perception anxiogène dans le contexte actuel ;

– veiller à relayer de manière systématique, contextualisée et en temps utile toute future initiative de la Commission européenne s'adressant directement aux citoyens de l'Union, en particulier dans le domaine de la sécurité, afin de bien permettre une compréhension éclairée des mesures concernées et de prévenir tout risque de panique ou de désinformation ;

– promouvoir de manière continue la sensibilisation de la population, tant à travers des initiatives nationales qu'européennes, et soutenir notamment l'introduction d'une journée européenne dédiée à la préparation, dite « EU Preparedness Day ».

(s.) Paulette Lenert.

M. Fernand Etgen, Président de séance | Merci villmools, Madamm Lenert.

8. Ordre du jour (suite)

Da gëtt proposéiert, de Punkt 9 vum Ordre du jour, d'Motioun vun der Madamm Joëlle Welfring, virzezéie wéinst der Disponibilitéit vum Minister.

Ass d'Chamber domadder averstanen?

(Assentiment)

9. Motion de Mme Joëlle Welfring relative à la reconnaissance du droit à un environnement sûr, propre, sain et durable dans la Convention européenne des droits de l'homme

(Motion déposée en séance publique n° 70 du 18 mars 2025 – à consulter au compte rendu n° 29/2023-2028 en page 15)

Bei dëser Motioun geet et dorëm, d'Recht op eng sécher, propper, gesond an nohalteg Ëmwelt an der Europäescher Konventioun vun de Mënscherechter unzeerkennen. Madamm Welfring, als Auteure vun der Motioun hutt Dir d'Wuert.

Exposé

Mme Joëlle Welfring (déi gréng), auteure | Merci, Här President. Gudde Moien alleguerten. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Zil vun dëser Motioun, déi ech virun zwou Wochen hei virgestallt hat, ass, d'Regierung ze invitéieren, am Kader vum Conseil de l'Europe d'Recht op eng gesond Ëmwelt, notamment mat engem zousätzleche Protokoll zur Europäescher Mënscherechtskonventioun, ze stäerken.

Firwat ass dat wichteg? D'Aartevilfalt, d'Natur oder och d'Klima hu bekanntlech kee Stëmmrecht. Si kënnen och net selwer fir hiren eegene Rechtsschutz astoen. De schlechten Zoustand vun eiser